

DIE VOOR-ISRAELITIESE GESKIEDENIS

HOOFSTUK 1: DIE SKEPPING

Die eerste ding wat aan ons geopenbaar word – en wat ons moet weet! – is dat God die hemel en die aarde geskape het. God doen dit aan die begin. Toe was God reeds daar! Vergelyk Kolossense 1:7.

Die “begin” van Genesis 1 is die verste grens van ons verlede. Saam met die skepping maak die Here ook tyd. Tyd is deel van die skepping en dit geld in die skepping.

Die Here skep die hemel en die aarde. Die woord “hemel” beteken nie altyd dieselfde nie.

- Soms beteken dit die wolkehemel – 1 Konings 18:45.
- Soms is dit die terrein van die voëls – 1 Konings 14:11.
- Ander kere beteken dit die sterrehemel – Psalm 8:4.
- Soms is dit die woonplek van God waar die engele ook bly – 1 Konings 8:27.

Gewoonlik word daar net onderskei tussen die hemel wat

- die lug bokant ons is (wolkehemel),
- die sterrehemel, en
- die blyplek van God (die derde hemel).

1. Die skepping op die eerste dag (Gen. 1:3-5)

Die Here se eerste handeling was om die stikdonkerte wat geheers het, met lig te vervang. Die Here het net ’n bevel gegee: “Laat daar lig wees!” Dit was nie dieselfde soort lig as wat rondom die Here skyn as gevolg van sy heerlikheid nie. Die lig wat God omsweef, is ontoeganklik. Vergelyk hierby twee Bybelgedeeltes:

1 Timoteus 6:16 (AFR1953):

... wat alleen onsterflikheid besit en ’n ontoeganklike lig bewoon, wat geen mens gesien het of kan sien nie, aan wie toekom eer en ewige krag. Amen.

1 Johannes 1:5 (AFR1953):

En dit is die verkondiging wat ons van Hom gehoor het en aan julle verkondig: God is lig, en geen duisternis is in Hom nie.

Die lig wat God beveel om oor die donker aarde te skyn is ’n toeganklike lig. Dis ’n ander soort lig as die lig wat om Hom is.

Die Here laat vir die donkerte steeds ’n plek toe: Hy skei net die donker van die lig. Hy plaas hulle in ’n siklus van opeenvolging en so begin die tyd: dit was aand en dit was môre die eerste dag. Die een toestand noem Hy dag en die ander een nag.

So leer ons God van die eerste oomblik af ken as totaal almagtig: Hy sê net wat sy wil is, en dit gebeur!

2. Die skepping op die tweede dag (Gen. 1:6-8)

Die aarde was in daardie stadium in ’n totale woestheid. Dit was ’n water-en-moddermassa. Die Here maak toe weer sy wil in ’n bevel bekend en daarmee laat Hy die waters van mekaar skei.

NB: Die Bybel is nie 'n wetenskaplike handboek wat hier op 'n wetenskaplike manier die totstandkoming van die skepping vaspen nie. Dit openbaar slegs die wil van God en die gehoorsaamheid van die skepping daaraan!

Die Here maak die uitspansel. Dis wat ons ken as die hemelruim. Dis die agtergrond waarteen ons die son en die maan sien. Met die skeiding van die waters veroorsaak die Here dat daar water op die aarde vasgeperk is en dat daar waters in die hemelruim vasgeperk is. Van die waters wat in die uitspansel is, hoor ons eers weer wanneer die Here die geskiedenis van die sondvloed openbaar.

3. Die skepping op die derde dag (Gen. 1:9-13)

Op die derde dag maak die Here sy wil bekend oor die waters wat op die aarde vasgeperk is. Hy skei hulle en die grond van mekaar.

- Droë grond word nou vir die eerste keer sigbaar – dit was nie vantevore so nie.
- Die eerste dag se lig het dus net oor water geskyn!
- Nadat die grond sigbaar geword het, het die Here die plante laat verskyn. Hulle was, op God se bevel, verskillende soorte wat saad en vrugte gedra het.

Natuurlik is die bestaan van die plante die wil van God – maar die Heilige Gees skryf dit anders: *Die aarde het hulle voortgebring*. Die Here het dus die skepping self ook gebruik in sy totstandbring van nuwe dele van die skepping!

4. Die skepping op die vierde dag (Gen. 1:14-19)

Die vierde dag openbaar weer die almag van God: dit was nou al drie dae lank elke aand en elke môre donker en lig.

- Maar niks het die lig veroorsaak nie – dit was net daar omdat God dit beveel het om daar te wees!
- Nou, op die vierde dag eers, maak die Here die son en die maan.
- Van nou af het die Here die skeiding tussen lig en donker met ligte gereguleer.
- Die ligte word voortaan gebruik om die tyd (en die indeling daarvan) te reguleer – dae en jare (Gen. 1:14).

5. Die skepping op die vyfde dag (Gen. 1:20-23)

Op die vyfde dag skape die Here die waterdiere en die lugdiere – die waterdiere en die voëls.

- Die eerste keer seën die Here iets uit die skepping.
- Let ook op dat die seën van die Here saamgaan met die opdrag om vrugbaar te wees en te vermeerder.

6. Die skepping op die sesde dag (Gen. 1:24-31)

Hierdie dag is belangrik in 'n letterlike en simboliese betekenis.

- Die dag is letterlik belangrik, want:
  - op hierdie dag maak die Here diere – vee en kruipende diere en wilde diere, en
  - die Here maak ook die mense – Adam en Eva.
- Die dag behou die simboliese betekenis dat ses (die sesde dag) voortaan die simbool van die mens en sy beperkinge sal wees.
  - Later kry die antichris die simboliese getalwaarde van 666. Dit is drie keer die getal van die mens (drie keer omdat die antichris God in sy Drie-eenheid probeer naboots).

Die mens verskil van die res van die skepping, want hy dra die Here se beeld: Hy het ware kennis (Kol. 3:10), ware geregtigheid en ware heiligheid (Ef. 4:24). Selfs na die sondeval bly ons hierdie beeld

behou – ons word nooit diere nie.

7. Die skepping van die mens

In Genesis 1:26 en 2:18, 21,23 is dit duidelik dat God nie van plan was om net een mens te maak nie. Die woorde: *Laat Ons mense maak . . .* (meervoud), is ’n duidelike bewys hiervan.

- Maar die Here se bedoeling word duidelik geopenbaar: Hy wou nie baie mans en baie vrouens maak nie.
- *Mense* beteken hier *een enkele egpaar!*
- God het die mens geskape (Gen. 2:7). Die teorie van evolusie, soos deur Darwin uitgewerk, word verwerp.
- God het die mens na sy beeld geskape. Lees Genesis 1:26,27.
  - Die mens alleen besit ware kennis, ware geregtigheid en ware heiligheid.
  - Lees hierby Kategismus Sondag 3.

7.1 Die mens dra die beeld van God in twee opsigte

• Die beeld van God in ruimer sin

Dit is die dinge wat ons van die res van die skepping onderskei, naamlik dinge soos redelikheid, persoonlikheid, vermoëns, gawes, ens. Vgl hierby Spreuke 4:23.

• Die beeld van God in enger sin

Vergelyk Levitikus 19:2; Deuteronomium 6:5; Matteus 5:48; 22:37; Efesiërs 5:1; 1 Petrus 1:15,16.

- **Ware kennis:** Om God en sy Woord te ken.
- **Ware geregtigheid:** Om te kan onderskei wat God wil en wat nie; om te onderskei tussen reg en verkeerd; gehoorsaamheid en ongehoorsaamheid.
- **Ware heiligheid:** Om werklik heilig te kan word. Geen diere of plante besit die heiligheid om in die hiernamaals saam met God te leef en te woon en om Hom in volmaakte heiligheid te aanbid nie. Net die mens besit dit – omdat God dit aan hom skenk.

7.2 Die aard van die mens

- Die mens is onsterflik geskape. Die feit dat ons nou sterf, is omdat God ons gestraf het met die doodstraf: *“Stof is jy, en tot stof sal jy terugkeer.”*
- Ons weet dat die eerste mens ’n man is. Die Here neem grond en maak die man se liggaam. Onmiddellik is daar ’n baie opvallende verskil tussen hierdie skepsel en die res van die skepping. Toe al die ander dinge gemaak is, het God net ’n woord gesê en die saak was onmiddellik afgehandel. Dinge soos grond, plante, lig en diere was daar! Die mens se bestaan begin anders. God sê eers dat Hy mense gaan maak, dan neem hy van die grond wat Hy geskape het en maak daarvan ’n man se liggaam.
- Daar gebeur nog iets wat die mens verder van die res van die skepping af plaas: God blaas asem – wat lewe is – in die mens in. God bewerk die lewe van die mens heeltemal verskillend van dié van die diere.
- God het die mens geskape met die doel om Hom te eer (NGB art. 12-17).
- God skep die mens in twee geslagte – man en vrou.
- Aanvanklik was daar net een mens en hy was geslagtelik geskape – manlik. Daarna voer God die res van sy beplanning uit om mense te maak. Wanneer Adam slaap, neem die Here van sy ribbebeen en maak die tweede mens.
- Die verskil in materiaal wat gebruik word, is nogal opvallend groot. In Adam se geval is “rou materiaal” gebruik en in die geval van Eva “verfynde materiaal”. Die vrou is dus net hierin al die afronding van God se skepping – die mooiste en fynste wat deur God se hande gemaak is.
- God bring hierdie vrou na die man toe en daarmee vind die eerste huwelik plaas. **NB: Dis nie ’n**

kontrak nie, dis 'n skeppingsordinansie.

- In hierdie huwelik sal die man moet leef soos een wat eerste is, behoort te leef. Hy sal so voor God moet leef dat dit duidelik is dat hy hom teenoor sy vrou en kinders gedra soos een wat deur God geskape is om te regeer

NB: Nie bombasties en dwaas, of met geweld en oneerlikheid nie

God se eer moet uit sy optrede skyn!

- Die vrou sal die afronding en fynheid wat God in haar ingeskape het, ook moet weerspieël. Sy kan nie getroud wees asof sy ontkoppel is aan daardie eerste dag toe God haar geskape het en haar na Adam toe geneem het nie. Ook in haar huishouding en in haar verkeer met haar man moet haar teerheid en verfyndheid God se eer en heerlikheid uitdra.

Daar is dus wesenlike verskille tussen die twee mense – en tog is albei beelddraers van God:

- Adam word eerste gemaak – Eva tweede
- Adam word van grond gemaak – Eva van Adam se liggaam
- Adam is die hoof – Eva is sy hulp
- Adam is manlik – Eva is vroulik

Daar is verskillende huwelike bekend:

- Die monogame huwelik – waar een man en een vrou met mekaar getroud is, soos Adam en Eva
- Die bigame huwelik – waar een man meer as een vrou het
- Die matriargale huwelik – waar die vrou die hoof van die huis is
- Die groepshuwelik – die soort huwelik wat onder die “hippies” (wat in die vyftiger- en sestigerjare bekend was) voorgekom het, waar almal in die groep met almal getroud is

Watter een van hierdie huwelike is deur God ingestel?

Het God die mens tot net een tipe huwelik verbind?

- Die Here het ons tot net een tipe huwelik verbind, nl. die monogame huwelik, waar een man verbind word met een vrou.
- Dit blyk uit die feit dat God een man maak en weer vir hom ook net een vrou maak.
- Hiermee maak God 'n bepaalde instelling:
  - Voortaan moet alle huwelike soos hierdie een lyk.
  - Aan so 'n egpaar gee die Here die opdrag om vrugbaar te wees en te vermenigvuldig tot die aarde gevul is.

7.3 Die huwelik as simbool

Die huwelik is ook simbolies van God se verkeer en verhouding met ons.

- Die man is die hoof van die huis en daarin is Hy simbool van God. Die vrou is die onderdanige en daarin is sy die simbool van die kerk.
- Hierdie intieme verhouding tussen God en sy kerk (die uitverkorenes) word die verbondsverhouding genoem.

7.4 Huweliksopdragte

7.4.1 Opdragte teenoor God

- Die eerste opdrag aan die pasgetroude paartjie word gevind in Genesis 1:26 – nog voordat hulle geskape is. Die mens is geskape na God se beeld – hulle moet dus God se beeld en gelykenis in hulle bestaan weerspieël.
- Die tweede opdrag is ook in Genesis 1:26. Die Here besluit dat hierdie mense wat Hy gaan

maak, moet heers oor die visse van die see en die voëls van die hemel en die vee en oor die hele aarde en oor al die diere wat op die aarde kruip. Die opdrag raak man en vrou, want dit betrek albei die mense wat God gemaak het.

- Die volgende opdrag is in Genesis 1:28:

En God het hulle geseën en God het vir hulle gesê: Wees vrugbaar en vermeerder en vul die aarde, onderwerp dit en heers . . .

Hier word twee opdragte onderskei:

- Die vrugbaarheidsopdrag
Die mens moet vermeerder, maar nie onbeperk nie. Daar is 'n duidelike begrensing: totdat die aarde gevul is. Die opdrag behels dus dat die mense meer beelddraers van God moet verwek.
- Die heersersopdrag
Die tweede opdrag is om die koningsbeeld van God uit te oefen – heers/regeer oor die skepping.

7.4.2 Opdragte teenoor mekaar

- In Efesiërs 5:22 e.v. reël die Here die verhouding tussen die man en vrou in die huwelik.
- Aan die vrouens word die opdrag gegee om aan hulle eie mans onderdanig te wees.

NB: vers 22b: “. . . soos aan die Here”.

- Die vrou onderwerp haar aan haar man se leiding soos wat die kerk aan die Here onderwerp is.
  - Die onderwerping beteken nie slaafsheid nie, maar eenheid.
  - Die man moet sy eie vrou liefhê.
    - Dis nie sinlike of wellustige liefde nie.
    - Dis die soort liefde wat God vir sy kerk het.
- NB: soos Christus sy gemeente.**
- Christus het sy kerk so lief gehad dat Hy daarvoor gaan sterf het